

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" מבחר "שאלות ותשובות" ל"עין והעמקה" בדברי הגמרא

דף י"א

השאלות

1. חזינא לתפילי דבי חביבי דתפירי בכיתנא, וקשה הא הלל"מ שיש לתפור בגידין?
  2. אחד משוח בשמן המשחה ואחד מרובה בגדים, ועי' רש"י דזה מזמן יאשיהו שנגנז שמן המשחה, וקשה דא"כ לא יתכן ג' סוגי כה"ג בפעם אחת ובגמ' משמע דשייך?
  3. אימותיהן של כה"ג מספקות וכו', וקשה ליספקו להו הכהנים גדולים בעצמם?
  4. קללת חכם אפילו על חנינם היא באה, וקשה הא כתיב "כן קללת חנם לא תבוא"?
  5. קללת חכם אפילו על תנאי היא באה מעלי, ויל"ע מאי שנא דוד דקרי ליה חנם?
- שעבר ממשחתו, עי' פי' רש"י, וברמב"ם פיה"מ ביאר דהכונה לראשון וכשהעביחוה לגמרי, ועי' ברמב"ם רצח ושמה"ל ד' ט' דכתב בסוף דבריו "כל אחד מארבעתן" ונראה דל"פ על רש"י ומר אמר חדא ומר אמר חדא, ועי' רש"י מה דינו של מחבה בגדים שעבר.

כי הא דההוא גברא דאכלא אריא בריחוק תלתא פרסי וכו', ונקט המרחק כמו שמצינו בעירובין סג. באיסור הוראה במקום רבו דעד תלתא פרסאי חשיבא מקומן, עין אליהו.

שבשעה שכרה דוד שיתין וכו', עי' רש"י מה שהקשה ותי', אבל במהרש"א (סוכה נג) הקשה דבפסוקים משמע דגם לא ידע שזה מקום המקדש עד מעשה דהסתה, ועי"ש ערול"ג נג. ובשפת אמת תי' דחפר ממקומות שסביבות ההר שהיו בידיו, ועי"ש עוד מהם שיתין הללו.

בירושלמי סנהדרין י' ב' איתא באופן שונה, ועי' שיח יצחק וכן יהודע מהלכים בבאור המעשה.

ע"ב

1. נידוי על תנאי צריך הפרת, מנלן מיהודה, וקשה א"כ למה יעקב אבינו בעצמו לא היפר לו?
  2. איבעיא להו, במיתת כולן הוא חוזר או במיתת אחד מהם, ויל"ע בספק הגמרא האם יש צד שאם אין את כולם בשעת גמר דין לעולם לא יחזור, או שהספק אם קרה שהיו שלשתן בשעת גמר דין שצריך את מיתת שלושתן?
  3. ואינו יוצא לא לעדות מצוה, והרמב"ם (ז' ח') הוסיף דה"ה לשאר מצוות כמו לעלות לרגל, וקשה הא פסח עשה חמורה שיש בה כרת, ולדחי לעשה דוישב שם?
  4. כך תחומה קולט, וצ"ע מהו המקור לכך?
  5. היה לו לבקש רחמים שיגמור דינו לזכות, וקשה הלא אז היה שלא כדין?
  6. מתה כהונה, בטלה כהונה, וקשה הלא מיתת הכהן גדול היע הכפרה ואיפה פה היתה הכפרה, ועוד קשה הלא בן חלוצה דרבנן ואיך תכפר ירדתו מן הכהונה על הגולה מן התורה?
- עצמותיו מגולגלים בארון, עי' תורת חיים (בי"ק צב.) דעונש זה כי חר"ם אותיות רמ"ח אברים.

מי גרם לראובן שיודה, יהודה, עי' תוס' והביאור למה מעשה יהודה גרם לו שיודה, כי ראה שיהודה הודה כדי להציל אחרים, וגם הוא בהודאתו הוריד את החשד משאר האחים ערול"ג.

כהן גדול שהרג, וברש"י כתב דלא מינו אחר תחתיו בשעת גמר דין, ובריטב"א פליג דגם אם מינו לא יעזור, ועוד הביא י"א דצריך שיהיה כה"ג בשעת רציחה, ופה כשהוא הורצח אינו יכול לכפר על עצמו, ובתוס' ביומא עב: הקשו למה לא יוצא ע"י הכהן שעבר או המשוח, ותי' דכיון שהוא העיקרי אינו חוזר ע"י האחרים, ועי"ש רש"י, תשו' ר"א גורדון ח"א טו', ושיעורי ר"ש שעב'.

שם תהא מיתתו וכו', עי' רש"י רק קשה דלמי אזהריה רחמנא, עי' ערול"ג, ובגבורת ארי, וצפנת פענח פירשו דאירי במי שכבר נמצא בעיר מקלט שנתחייב מיתת ב"ד שגם קבורתו היא שם,

רע"א רשות ביד גואל הדם וכל אדם [אין] חייבים עליו, זו גירסת הרמב"ם והר"ח ועי' תו"ט למה לא כללינו כחדא עם גואל הדם, ובמאירי כתב דבכל אדם רק בדיעבד אם הרג פטור ועי' ריטב"א וערול"ג ובטעם הדבר שאין נהרגים עליו כיון שהוא גברא קטילא (שיח יצחק) וביאר הגרי"ו (רצח א' יג') דהוא מקרא דאין לו דמים שהוא נחשב כהרוג.

מת קודם שמת כה"ג, מוליכין עצמותיו לקבר אבותיו, ומכאן הוכיח בבאור הגר"א (י"ד שס"ג ד') דמותר לפנות את המת לקברי אבות, ובחתי"ס דחה שהראני כיו שנקבר על תנאי, שהרי כה"ג לא יחיה לעולם.

בס"ד

התשובות

1. בריטב"א באמת גרס ספרי במקום תפילין, ובשפת אמת תי' שעשה ג' תפירות גידין והשאר כיתני, וע"ע פורת יוסף, וצפנת פענח.
2. בראשונים תי' דודאי שייך גם קודם שנגנז כה"ג ללא משיחה, כגון שהלך כה"ג והיו צריכים ממלא מקום ולא היו מושחים אותו, שאין מושחין שני כה"ג בזמן אחד, עי' ערול"ג.
3. עי' תפא"י שכהנים גופיה אין זה מכבודם, ועי' ערוך לנר דכהנים גופיהו חיישינן שכל מי שאין לו מה לאכול יאמר רוצח בשגגה אני ומובטח לו מזונותיו עד שישתחרר, אבל כשהו אימותיהן, יכולות למות לפני ביניהם וימצא את כלוא בעיר מקלט עצמו בלי מזונות.
4. כן הקשו הראשונים ותירצו דכיון שהיה לדוד צער כל שהוא, לכן באה הקללה ואינה על חנם ממש.
5. עי' רמב"ן דאצל דוד היתה אף בחינם, ועי' רש"י, ובערוך לנר ביאר לפי שיטתו דקללת דוד לא היתה בתנאי, אלא קילל באופן מוחלט כי ידע שאחיתופל יודע.

ע"ב

1. כן הקשה הראב"ד (תלמוד תורה ז' יא), ותירץ הכס"מ דסבר שנתקיים התנאי בזה שירד למצרים, ועי"ש שתירצו לפי זה למה יהודה לא היתיר לעצמו כדיון ת"ח, ועי' בתשב"ץ (שו"ת ח"ב עב' וח"ג קפ"ב) מהלך חדש שהנידוי היה לעולם הבא ולא חל רק אחר מיתת יהודה ואז כבר לא יכלו להפר.
2. עי' גבורת ארי שפשיטא ליה כצד השני, ובערוך לנר נוטה כצד הראשון, ובמנחת חינוך תי' כא' מסתפק בזה, ובסוף נוטה לומר שכהן העובד הוא העיקר והוא מחזיר לבד, ושניים האחרים מחזירים רק בצירוף, ומהמשך דברי הגמרא יש קצת ראייה לזה עי' ריטב"א ובשו"ת ר"א גורדון אל' טו' (עי"ש מה שדן מדברי התוס' יומא עג, ומדברי הרמב"ם רצח ז' י').
3. בתפא"י כתב דכמה עשין נכתבו בה, ובתורה תמימה (במדבר לה' נה') כתב דעשה דעיר מקלט הוא עשה שיסודו ב"סכנת נפשות", וכעין זה תי' האחרונים למה לא יוצא להצלת כלל ישראל כיואב בן צרויה וכו', עי' אור שמח, ושיח יצחק.
4. עי' תו"ט דמדדריש וישב בה ולא בתחומה משמע דלקליטה מהני, ובערול"ג הביא מדכתיב מחוץ לגבול עיר מקלטו.
5. כתב הערול"ג דאם היה חוזר בתשובה, היה יוצא זכאי בדין, ובתשובה מאהבה (ח"א קצ"ד) כתב שע"י תפילת כה"ג היו כולם מחייבים ואז היה יוצא זכאי בדין.
6. ביאר בריטב"א (על פי הדבר אברהם ח"א כו' ח') דבכל מיתת כה"ג יש ב' דברים הפסקת הכהונה וצער המיתה, והכא מהני הפסקת הכהונה עם צער הכהן שנמצא חלל, ועי' ערוך לנר שעל פי זה דעצם ההורדה מהכהונה הוא כמיתה אפילו שהגורם הוא פסול דרבנן, ועי' ערוך לנר שעל פי זה יישב שאין קושיא מכאן על שיטת הרמב"ן קידושין סו: שכל הסוגיא דווקא בנמצא ספק חלל.

לע"נ מרת אביבה בת הג"ר משה ע"ה נלב"ע ד' תשרי

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל מידי יום שלח בקשה לכתובת הנ"ל והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

חדש ומומלץ!! ניתן לקבל את השאלות במייל מידי בוקר ואת דף התשובות בערב

בעז"ה בקרוב יפתח קו טלפון בו יהיה ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום, וכן לענות תשובות נוספות לשאלות - עקבו אחרי ההודעות.